

PERSBERICHT

Juni 2018

Verslag aan het Vlaams Parlement

Au pairs

Op verzoek van het Vlaams Parlement onderzocht het Rekenhof het au-pairsysteem. In de bestaande regelgeving voor niet-EU-au-pairs heeft hun verblijf een hybride karakter: er is sprake van culturele uitwisseling en lichte huishoudelijke taken, maar die begrippen zijn onvoldoende uitgewerkt, wat het werk van de inspectie bemoeilijkt. Het Rekenhof beveelt aan dat de bevoegde overheden het juridisch kader beter uitwerken en dat zij ook aandacht hebben voor de EU-au-pairs, voor wie momenteel geen enkele regelgeving bestaat.

Huidig systeem en mogelijke bevoegdheidskaders

Vlaanderen telde in 2017 353 niet-EU-au-pairs, waarvan bijna de helft afkomstig uit de Filipijnen en Zuid-Afrika. Het aantal EU-au-pairs is niet bekend omdat registratie ontbreekt. Het Vlaams Gewest, dat sedert de zesde staatshervorming bevoegd is voor het au-pairsysteem, heeft nog geen nieuwe regelgeving uitgewerkt. Er werd immers beslist op het Overlegcomité om de au-pairregeling voorlopig federaal te laten. De bestaande regelgeving van 1999 bevat alleen een kader voor niet-EU-au-pairs. Zo mag de au pair maximum 20 uur per week werken, moet hij minimum 450 euro zakgeld krijgen en bestaat het werk uit lichte huishoudelijke taken, kinderopas inbegrepen.

Het au-pairsstatuut heeft een hybride karakter. Hoofddoel van het verblijf is culturele uitwisseling. Maar er is ook een arbeidsaspect aanwezig: de au pair verricht huishoudelijke taken in ruil voor zakgeld en verblijf bij een gastgezin. Het huidige juridisch kader laat te veel ruimte voor interpretatie omdat de begrippen culturele uitwisseling en lichte huishoudelijke taken onvoldoende zijn uitgewerkt.

Administratieve toegankelijkheid

EU-au-pairs komen zonder formaliteit naar het gastgezin op grond van het vrij verkeer van personen in de EU. Voor een niet-EU-au-pair moet het gastgezin eerst een arbeidsvergunning en een arbeidskaart aanvragen, waarna de au pair een verblijfsvergunning moet aanvragen. Die procedures zijn voldoende toegankelijk.

Au-pairagentschappen

Gastgezinnen en au pairs kunnen een beroep doen op gespecialiseerde agentschappen om een geschikte kandidaat of gastgezin te vinden. Er is geen overzicht van de sector: enkele Vlaamse bureaus staan in voor het grootste deel van de plaatsingen, maar zij maken niet de hele sector uit. Vaak worden namelijk partnerschappen gesloten met buitenlandse agentschappen. Daarnaast kunnen bureaus die gevestigd zijn in het buitenland, au pairs in Vlaanderen plaatsen via onlinebemiddeling. Voor EU-au-pairs zijn de mogelijkheden tot regulering beperkt, gelet op het vrij verkeer van diensten in Europa. Voor niet-EU-au-pairs laat een nieuwe Europese richtlijn regulering van au-pairagentschappen toe.

Vlaamse sociale inspectie: toezicht op au pairs en gastgezinnen

De Vlaamse sociale inspectie (VSI), die behoort tot het departement Werk en Sociale Economie, voert actief controles uit bij gastgezinnen en au pairs. Ze stuit in één op de drie

gevallen op een onregelmatigheid, vaak over het zakgeld of over het aantal uren dat wordt gewerkt. Haar werk wordt bemoeilijkt doordat sommige begrippen in de regelgeving onduidelijk zijn (bv. lichte huishoudelijke taken).

Conclusies en aanbevelingen

Het Rekenhof reikt een aantal pistes aan om het beleid te verbeteren. Een aantal oplossingen vallen buiten de bevoegdheid van het Vlaams Gewest. De creatie van een werknemersstatuut is een federale bevoegdheid. De Vlaamse overheid kan, gegeven het hybride statuut, voor niet-EU-au-pairs een beter juridisch kader uitwerken en de sector van au-pairbureaus reguleren. Voor EU-au-pairs dient ze een registratie uit te werken en gelijke rechten en plichten te garanderen.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *Au pairs* is bezorgd aan het Vlaams Parlement. Het verslag en dit persbericht staan op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).